

Any II. Sant Sadurní de Noya 9 Setembre de 1905. Núm. 88.

L'APAT

UN CADA DISSAPTE

PREUS

Un número	5 céntims.	Un any de suscripció . . .	2·50 pessetas.
Deu números	30 »	Deu suscripcions anyals . . .	13 »

EN LA LLIBRERIA DE D ALVAR VERDAGUER, RAMBLA DEL MITJ, 5, BARCELONA
Y EN CASA D. EUGENI GUAL, SANT SADURNÍ DE NOYA.

Massa llum y roca forsa

I.

Com més va, més sembla que la humanitat en los temps moderns ya descaminada en lo referent á la educació dels homes grans y xichs.

Ciencia... instrucció... estudis... connexement del mon... llenguas vivas... viatjar... llegir... escriure en diaris... fer discursos...

Escolteu á un home instruit á la moda y viatjador mes que cap aureneta.

Vos parlará dels enlairats edificis de Nova-York, de l'Avinguda de Maig y del Palaci de la Prempsa de Bons-Aires, de la Lombaad-Street de Londres, del Bosch de Bolonia á Paris. Si parla de costums, lo que fan, lo que menjan y com vestexen á la Xina, al Japó, al Transval.

Si de política lo govern de Persia, l'absolutisme de Russia, las Repúblicas iber-americana, l'autonomía dels estats del Nort-América, los avensos de Porfid Diaz á Mexic.

Res, que un hom se queda fret devant de tants conexements.

La impresió de superioritat qu'ell deu sentir al explicarse, lo respecte que inspira, lo domini momentani y fins

convencional d'aytals savis, es cosa molt propia dels nostres temps.

Tal com avuy pensa y sent la majoria, aquest home es un home instruit, un home notable. Axó voldriam ser, axí voldriam els fills.

Mes jay! pensemhi á solas, ab tota tranquilitat, lluny de la agitació de passions que 'ns mouen tot lo dia. En lo camp, á plena llum, vora'l rieral rumien y mediten sobre aquell savi que tan bé s'explica, qu'escriu llibres y diaris.

¡Que 'ns en vindrán de duptes sobre aquella ciencia!

¿Sab aquest home de viure y morir?

¿Sab ser felís y fer la felicitat dels altres?

¿Cóm cuida als fills, als pares, á la dona y als amichs?

¿Quina influència exerceix en la societat en que viu?

¿O es aureneta inutil que vola y revola aisladament sens lligams, sens deixar rastre?

«Tantas idas
y venidas,
tantas vueltas
y revueltas
quiero amiga
que me diga
¿son de alguna
utilidad?»

ó com diu en selgas:

«Ho hem conquistat tot menys la felicitat.

¿Perqué la sabiduría dels homes està tan plena de tristesas?... ¿Perqué la experiéncia està tan plena d'amargors?... ¿Perqué aquesta civilisació presumptuosa està tan plena de desastres?... Ab una paraula, si ho sabém tot ¿com no sabèm ser felissos?»

En Joseph Carner expressa la mateixa idea ab aquesta sensilla quarteta:

«Sabém geografia
sabém sumá y restá
y ens tancan unas portas
y no podém passá.»

Díogenes

Com Deu castiga 'l mal genit.

Una vegada era un home bo i pacient que tenia una vinya plena de raims, un fruiterà ple de peres i un jardi ple de maduixes. També tenia un fill. En aquell temps els raims les peres i les maduixes venian al mateix temps.

I li digué 'l pare al fill. Tu ets bo i jo estic ple de joya de tenirte per fill. Quan topis entrebancs ni t'enfadis ni t'esbravis, ans be ab trevall i picardia mira de vencerles com pugas. Té, agafa 'l cove y portamel ple de raims ben rosos que ja es el temps.

Verdaderament el fill tenia mal genit, mes també era obedient, va agafar el cove i va marxar tot dihent: avuy no m'enfadaré per res.

Caminant, caminant per un camí estret se li va entrebancar un gosset negre entre camas que no 'l deixava passar, vetaqui que ell no's va recordar de lo que havia promés i va pegar al gos una puntada de peu tan forta com pogué. El gos tot clapint de dolor i ab la poteta arronsada va fugir corrent i 'l fill remogut de iracundia no anà a buscar raims i tornà 'l cove vuit: i va fer enfadar al pare, d'alló mes.

L'endemà va dir el pare al fill: té,

agafa 'l cistell i portamel ple de peres ben sucoes que ja es el temps.

El fill que encara que tingués mal genit, era també obedient, va agafar el cistell i va marxar tot dihent: avuy no m'enfadaré per res.

Caminant, caminant per un camí estret se li va entrebancar un gosset roig entre cames que no 'l deixava passar, vetaqui que ell no's va recordar de lo que havia promés i va pegar al gos una puntada de peu tan forta com pogué. El gos tot clapint de dolor i ab la poteta arronsada va fugir corrent i 'l fill remogut de iracundia no anà a buscar peres i tornà 'l cistell vnyt i va fer enfadar al pare d'alló mes.

L'endemà va dir el pare al fill: té agafa 'l plat y portamel ple de maduixas de las mes vermelles que ja es el temps.

El fill que encara que tingués mal genit, era també obedient, va agafar el plat i va marxar tot dihent: avuy sí que no m'enfadaré per res, per res.

Cominant, caminant per un camí estret se li va entrebancar entre camas un gosset blanc, ben blanc, molt blanc que no 'l deixava passar. Vetaqui que ell no's va recordar de lo que havia promés i va pegar al gos una puntada de peu tan forta com pogué, mes forta que may. Mes aquell gos no va pas clapir perque era de marbre, ni va fugir, va ser el fill que ab la cama arronsada i tot plorant de dolor i iracundia va arribar á casa sense maduixas y sense plat. I 'l pare, perque era pare, no sabia si enfadarse ó planyer al fill que portava la cameta trencada.

Va agafar unes canyas, les va posar á la cama del fill, ho va embolicar tot de pega negra i 'l feu estar quaranta dies al llit pera curarse, i tot curantlo li deya: quan topis entrebancs, ni t'enfadis ni t'esbravis; ans bé ab trevall i picardia mira de vencerlos com pugas. Si no, Deu te castigará com ara ho ha fet.

I 'l fill ja may més va oblidarse de lo que va prometre, perque la coixera que li va quedar li feya memoria per sempre mes.

Jordi Arnau.

L'eclipsí de sol á Sant Sadurní

El cel esvaldit y brillant ab vives resplandors el sol no semblava qu' el satèlit insignificant d' un planeta tantes vegades mes petit l' hagués d' ofuscar á ple dia; mes, contra nostre usual modo de veure, hi han les lleys físiques y naturals posades per Nostre Amo y Senyor á les que donant exemple al home segueixen fidelment el sol y la lluna y la terra y tota la natura.

Les observacions que a continuació insertém son fetes á l'estació meteorològica de C'an Guineu y preses cada quinze minuts, á excepció de les que detallades tenen l' hora al costat. El principi y si com el suprèm instant del Eclipsi s'anunciaren al poble ab disparos.

Comensament.	11 h. 56,8
Principi de la major secció-solar.	13 h 17,7'
La major secció.	13 h 19'
Fí de la mateixa	13 h 20'
Fí total.	14 h 36'

En la màxima del Eclipsi senyalavan: Baròmetre: 744 Termòmetre de sol: 23°70. De sombra: 23. Psicòmetre: 22°5—15°5. Termòmetre de màxima y mínima, sol, max. 34. min. 14; de sombra, max. 26, min. 15. Els vents seguian la direcció N.N.O. Els nuvois estigueren ficsos.

Les observacions en els diferents aparells, comensant á les 11 h. 45' y durant tot l'Eclipsi son les següents:

Baròmetre.

De les 11 h 45' á 13 h 15'.	743
De les 13 h 15' á 14 h 30'.	744
De les 14 h 30' á 14 h 34'.	743

Termòmetre sol.

34. 33 á les 12 h 12'. 34. De 12 h 12 á 12 h 12 h 15' oscilà, augmentant en mitj grau. 12 h 15' 33 5. De 12 h 15' á 12 h 30' oscilació de mitj grau. 12 h 30'-29'6 Després: 28, 26, 24, 25'5, 28'5, 27'5, 26'7, 30, 30.

Termòmetre sombra.

25'5, 25, 25'5, 24'75, 24, 23'5, 23, 23'5, 24'5, 24'5, 25, 25'5.

Psicòmetre.

A 25'5	sech	16	humit
A 23	"	16'5	"
A 25	"	18	"
A 24'5	"	16'5	"
A 24	"	16'5	"
A 23'5	"	16'5	"
A 22'5	"	15 5	"
A 22	"	16	"
A 22'5	"	17	"
A 23	"	18	"
A 23'5	"	16'5	"
A 22	"	17'5	"
A 24'5	"	18	"

Vents.

11 h 56'—N.O. 12 h. 7'—N N O. 12h. 15'—E. 12 h 30'—N N O 14 h.—N.O.O. 14 h. 5'—N.O. 14 h. 15'—N.O. 14 h. 39'—O. 14 h. 34'—N.O.

Nuvols.

S.O. Cumulus. N. Stratus. E. Cumulus. N.O. Cumulus.

Oscilacions inapreciables en la brújula.

Les aus sentiren l' influencia del Eclipsi y en son arrogant instant cantá el gall á les 13 h. 9' y 13 h. 35' els coloms á les 13 h. 10' s'havien refugiat al colomar y els innocents aucellets acoblats en remades voleyan tristes á les 13 h. 10' de O. á E. y de E. á O. á les 13 h. 30'.

A simple vista se vegé Venus á les 13 h. 8' y desaparegué á les 13 h. 49'.

Un que sab ser felis

Una vegada hi havia un jornaler que guanyava deu rals y sempre estava tant content que sos companys s'admiraven. Un sabi filosop anà a veurel i li preguntà:

—Com se las arregla vosté pera ser felis?

--Molt sencill—respongué'l jornaler—cumpleixo'l meu dever, no faig mal á ningú i m'en ric sempre de mi mateix.

—Vosté no guanya més que deu rals?

—No més.

—I te familia?

—Vaya si 'n tinc.

—I com li arriba 'l jornal pera tots?

—Veuará; jo tinc muller, dos fills, una filla i mos pares ya vells, que Deu me'ls guardi. Doncs ab el meu jornal pago deutes atrassats, poso diners á interés i encara 'n tiro per la finestra.

—Si estarás boig!

—Ca, no senyor.

—Si no m' ho esplicas no ho puc creure pas.

—Doncs ara veuará: compleixo mas obligacions perque tots vivim dels deurals; pago deutes atrassats perqué mantenc als meus pares; poso diners á interés perque pujo 'ls fills que 'm mantindrán á mi quan seré vell; y fins llenso diners per la finestra perque faig creixer ma filla, que al millor dia 's casará y no 's recordarà de lo que 'm deu.

Ab aquesta resposta quedá satisfech el filosop i convensut de que la felicitat està en la conformitat.

(Traduit de *La Lectura Popular*)

SETMANALS

Aquesta setmana es de quinze dies, si de veres hi ha fets interessants per registrar.

S'ha acordat i s'ha firmat (4 Setembre) la pau entre Russia i el Japó. Des de l'moment que 's discutian uns quans milions hauria estat criminal seguir la guerra. D'aquet fet donemne gracies á Deu i demanemli que la pau perduri. Russia pert la Mondxuria que torna á Xina, pert la Corea que queda baix el protectorat del Japó y pert la meitat mella de la illa Sakaline que queda japonessa. Ara la donan per dir que Russia ha obtingut un triunfo diplomàtic perque s' ha estaviat tres mil milions de pessetas

L'esquadra inglesa ha donat un passeig pel mar Baltic, entonant un trágala á Alemanya que d' acort ab Dinamarca, Russia i Suecia li volian tancar. Dihuen que una guerra entre Inglate-

rra i Alemanya (Deu nos en quart) es la gran guerra del pervindre.

Que 'l diumenge va reventar una bomba á la Rambla de Barcelona, tots ho saben pel diaris; i també que va haverhi dos morts i una quarantena de ferits. Ara buscan qui l' ha tirada. Millor trobarian qui l' ha carregada ab predicas antisocials i encare millor qui l' ha permès i tolerada. De tots els telegramas enviats á Madrid per las corporacions catalanas pot deduirse que la opinió pública va bastant orientada contra els predicadors de odis i contra lo ineptitud ben clarament demostrada del Estat.

L.

NOTICIAS LOCALS

—El dissapte passat, 26 de Agost, tingé lloc una nutridísima reunio en el col-legi de Sant Josep pera acordar las basas económicas de la comissió organizadora y els preus de las diferentes ensenyansas, sent aquests de 250 pessetas pera la classe inferior, 4 pessetas pera la mitja y 6 pessetas pels estudis superiors de comers, haventhi ademés los preus de 5 pessetas pera cada classe de adorno y tres pessetas pera la classe de adultos.

Fou expressió unánima que 'l col-legi tindrà gran èxit tenint en compte los grans coneixements que posseeixen los Germans francesos encarregats de las classes.

Al visitar els locals del col-legi que son tots els que ocupavan las escolas de noys y noyas, varem podernos fer càrrec de que no s' hi ha planyut res, ja que tot ha sigut renovat, y 'l mobiliari es nou de trinca

S'ha constituit la Junta d'Administració, essent President D. Salvador Mata, Tresorer D. Manel Raventós y Secretari D. Joseph O. Marrugat.

Tant per la matrícula dels noys, com per pendre accions del col-legi poden dirigir-se al H.º Superior.